

14.10.2025
KSL/7/03.01.00/2023

Karstulan kunta
kirjaamo@karstula.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 12.8.2025

LAUSUNTO: KARSTULAN KAIJANSUON TUULI- JA AURINKOVOIMA-ALUEEN OSAYLEISKAAVA JA ITÄISTEN JA LÄNTISTEN VESISTÖJEN RANTAOSAYLEISKAAVAN OSITTAINEN MUUTOS, VALMISTELUVAIHE

Karstulan kunta on pyytänyt Keski-Suomen liiton lausuntoa Kaijansuon tuuli- ja aurinkovoima-alueen osayleiskaavan ja Itäisten ja läntisten vesistöjen rantaosayleiskaavan osittaisen muutoksen valmisteluvaiheen aineistosta. Suunnittelualue on kooltaan noin 1360 hehtaaria ja sijaitsee Karstulan keskustasta noin 18 kilometriä länteen, Karstulan ja Soinin kunnan rajan välittömässä läheisyydessä. Osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa enintään 8 tuulivoimalan ja noin 264 hehtaarin aurinkovoima-alueen rakentaminen.

Hankkeesta tehdään YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi aikataulullisesti rinnakkain kaavaprosessin kanssa. Keski-Suomen liitto on antanut erillisen lausunnon hanketta koskevasta YVA-selostuksesta.

Keski-Suomen maakuntakaava ja Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on asianmukaisesti tuotu esiin valmisteluvaiheen aineistossa. Keski-Suomen maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2023 Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 ja maakuntahallitus määräsi kaavan tulemaan voimaan helmikuussa 2024. Voimaantulosta kuulutettiin 19.3.2024. Osayleiskaavaluonnoksen nähtäville asettamisen jälkeen Korkein hallinto-oikeus on tehnyt ratkaisun Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksestä jätetystä valituslupahakemuksesta. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on korkeimman hallinto-oikeuden 1.10.2025 tekemän päätöksen (2173/2025) mukaan lainvoimainen. Esitettävän osayleiskaavaratkaisun suhdetta Keski-Suomen maakuntaaavoitukseen on arvioitu kattavasti valmisteluvaiheen aineistossa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta lausueessaan Keski-Suomen liitto korosti hankkeen ja lähekkäin sijoittuvien hankkeiden yhteisvaikutuksia luontoympäristöön ja erityisesti läheisten Natura-alueiden suojeluperusteisiin. Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä on Natura-alueet sekä pohjoisessa (Haukisuo-Härkäsuo-Kukkoneva, FI0900093, SAC/SPA) että etelässä (Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoki, FI0900055, SAC).

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 valmistelun yhteydessä toteutettiin vyöhyketarkastelu useiden Natura-alueiden suojeluperustelajien (metsäpeura ja maakotka) ydinalueiden perusteella herkistä alueista, joilla jo yksittäisen hankkeen toteutuminen on suuri riski. Kaijansuon tuulivoimahanke sijaitsee tällaisella alueella.

Kaijansuon suunnittelualue sijoittuu Suomenselällä Pohjanmaan ja Keski-Suomen välissä sijaitsevan metsäpeurakannan ydinalueelle. Eläinten, ml. metsäpeura, liikkumismahdollisuuksien ja viheryhteyksien näkökulmasta Keski-Suomen liitto pitää aurinkoenergia-alueiden aitaamisen vaikutusten arviointia ylimalkaisena.

Maakotkaan liittyvien vaikutusten osalta Keski-Suomen liitto pitää ongelmallisena hankkeen yhteisvaikutuksia Kimpilamminkankaan hankkeen kanssa. Törmäysmallinnuksen mukaan vaikutukset muodostuvat kuitenkin yksistään Kimpilamminkankaan hankkeesta ja Kaijansuon

KESKI-SUOMEN LIITTO · LUTAKONAUKIO 7, 40100 JYVÄSKYLÄ · KESKISUOMENLIITTO.FI

tuulivoimaloiden aiheuttama törmäysriski on 0,036–0,037. Kimpilamminkankaan alue on merkitty tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050, joka on kuulutettu voimaan 20.12.2024. Tältä osin osayleiskaavaehdotuksen valmistelun yhteydessä tulee arvioida osayleiskaavaratkaisun suhdetta myös Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan.

Keski-Suomen liitto ei ole tutustunut kaava-aineistoon liittyviin salassa pidettäviin aineistoihin. Liitto korostaa luonnonsuojeluviranomaisten näkemyksiä arvioitaessa luontovaikutusten arvioinnin riittävyttä ja johtopäätösten huomioimista kaavaratkaisussa.

Tuulivoimahankkeiden keskeisimpiä vaikutuksia ovat maisemavaikutukset. Keski-Suomen liiton näkemyksen mukaan maisemavaikutusten arviointia olisi syytä täydentää kaavaehdotuksen valmistelun yhteydessä.

Maisemavaikutusten arvioinnissa Karstulan kirkonkylän herkkyys maisemamuutokselle on arvioitu suureksi ja näkemäalueanalyysin perusteella näkymät ulottuvat etäisyydestä huolimatta Pääjärven itärannalla sijaitsevaan kirkonkylään. Näin ollen olisi perusteltua havainnollistaa maisemavaikutuksia havainnekuvalla myös Karstulan kirkonkylältä.

Kajiansuon tuulivoimahanke sijoittuu alueelle, jossa on vireillä useita tuulivoimahankkeita. Tämä korostaa yhteisvaikutusten arvioinnin roolia kaavoitusprosessissa. Kaavaselostuksen mukaan osana kaavaprosessia ei ole tehty yhteisvaikutuksia havainnollistavaa näkemäalueanalyysiä tai havainnekuvia. Tältä osin kaava-aineistoa tulisi kaavaehdotusta valmisteltaessa täydentää. Erityisen tärkeää on arvioida yhteisvaikutuksia suhteessa tuulivoimatuotantoalueisiin, joissa yleiskaava on jo hyväksytty tai voimatol toiminnassa sekä suhteessa maakuntakaavan tuulivoimatuotannolle soveltuviin alueisiin.

Maisemavaikutusten tulkinnan ja kokonaisuuden arvioinnin kannalta olisi hyvä esittää hankkeen maisemavaikutukset eri vaikutusalueilla taulukkomuodossa.

Keski-Suomen liitto kiinnittää myös huomiota kaavaselostuksessa esitettyyn listaukseen lähtökohta-aineiston antamista tavoitteista (s. 8–10). Listauksessa viitataan Keski-Suomen ilmasto-ohjelmaan 2030. Ilmasto-ohjelma on korvautunut syyskuussa 2022 hyväksytyllä Hiilineutraali Keski-Suomi -tiekartalla. Tiekartta on julkaistu osoitteessa <https://hiilineutraali.keskisuomi.fi/>. Tältä osin kaavaselostusta on hyvä tarkentaa kaavaehdotusvaiheessa. Lisäksi Keski-Suomen liitto toteaa, että Keski-Suomen strategiaa päivitetään ja strategialuonnos on parhaillaan lausuntokierroksella. Strategia on tarkoitus viedä maakuntavaltuuston käsiteltäväksi 11.12.2025.

Lausunnon on valmistellut aluekehitysasiantuntija Valtteri Paakki,
valtteri.paakki@keskisuomi.fi, 040 525 6059

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.